

**Academia
Oamenilor de Știință
din România**

**Academy
of Romanian
Scientists**

Adresa: Splaiul Independenței nr. 54 sector 5, 050094, București, ROMANIA, Cod Fiscal: 5091859
Tel. 00-4021/314.74.91; Fax. 00-4021/314.75.39, Web-site: www.aosr.ro, E-mail: aosromania@yahoo.com

București, 02.04.2018

COMUNICAT DE PRESĂ

SUB EGIDA ACADEMIEI OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA, O DEZBATERE CA O LECȚIE DE ISTORIE PENTRU ROMÂNIA DE AZI ȘI DE MÂINE

În data de 30 martie 2018, la Palatul Parlamentului, în Sala Avram Iancu, a avut loc **Dezbaterea „Unirea Basarabiei cu România – act de justiție istorică, pas fundamental spre înfăptuirea Marii Uniri”**, organizată de Academia Oamenilor de Știință din România. La manifestare, au participat reprezentanți ai elitelor politice, diplomatice și academice din România și din Republica Moldova, cadre didactice universitare și preuniversitare, studenți și elevi, reprezentanți ai societății civile.

Dezbaterea s-a desfășurat în cadrul larg al evenimentelor politice din anul 1918 și s-a focalizat pe următoarele *puncte de interes*: ***Mișcarea națională a românilor din teritoriile aflate sub dominație străină, cu privire specială la Basarabia după 1812; Războiul României pentru întregirea țării și desăvârșirea unității național-statale; Basarabia în timpul Primului Război Mondial. Situația politică, economică, socială, națională; Realizarea Unirii Basarabiei cu România: etape, acte politice, manifestări populare, evenimente; Semnificațiile Unirii Basarabiei cu Țara-Mamă în procesul de înfăptuire a României Mari; Recunoașterea internațională a unirii Basarabiei cu România; Consecințele istorice ale Marii Uniri de la 1918.***

Având drept amfitrion pe **prof. univ. dr. ing. Adrian Badea**, **președintele Academiei Oamenilor de Știință din România**, și moderatori pe **prof. univ. dr. Ioan Solcanu** și **prof. univ. dr. Anatol Petrencu** (Republica Moldova), dezbaterile au constituit spațiul unui dialog viu și dinamic, al unui schimb substanțial de idei, al unor analize, interpretări și opinii calificate, bazate pe acte, fapte și documente istorice, care au implicat, în prima linie a discuțiilor, istorici de marcă, diplomați, decidenți politici și membri ai corpului academic.

În deschidere, **președintele Adrian Badea** a subliniat că, pentru a ne păstra identitatea națională, tinerii trebuie să cunoască istoria acestei țări, de unde și necesitatea dezbaterii, care face parte dintr-un program amplu al AOSR, dedicat Centenarului. **Ambasadorul Republicii Moldova la București, Mihai Gribincea**, a afirmat că politica de colonizare a avut elemente de deznaționalizare în Basarabia și că dezmembrarea teritoriului de peste Prut a urmărit și ștergerea din memoria populației a raptului teritorial din 1940. În prezent, Republica Moldova de azi este mai divizată decât era Moldova în 1812. Cu privire la raporturile actuale, România este principalul partener comercial al Republicii Moldova. Conform ambasadorului, în cadrul geopolitic de azi, este nevoie de realism și maturitate în gândirea și abordarea relațiilor prezente și viitoare dintre cele două state. **Ioan Solcanu**, **președintele Secției de Științe Istorice și Arheologice a AOSR**, a precizat că anul 1918 semnifică nu doar unirea, ci reintegrarea și reîntruparea Basarabiei la țara-mamă. Într-o privire istorică, a vorbit despre politica de deznaționalizare a provinciei începută încă din 1812, de faptul că Guvernul de la Iași a fost preocupat de renașterea sentimentului național în Moldova, prin Biserică și școală, și că, în direcția dezvoltării școlii, a trimis învățători în Basarabia, unde nu existau școli publice rurale. Ulterior, guvernul român a făcut eforturi pentru renașterea spiritului național în Basarabia. **Ion Șișcanu** (**prof. dr., Institutul de Istorie al Academiei de Științe, Chișinău**) s-a referit la trei probleme esențiale în analiza unirii Basarabiei cu România din 1918: rolul decisiv al Armatei Române în proces, recunoașterea internațională a unirii și neparticiparea României la negocierile din 1921/1922 cu sovieticii, când sovieticii ar fi propus

recunoașterea unirii în anumite condiții și românii ar fi refuzat. În prezent, în Republica Moldova are loc o ofensivă ideologică împotriva unirii, iar, sub patronajul lui Dodon, a apărut o Istorie a Moldovei în trei volume, în limba română, anti-românească în atitudine. **Istoricul Petre Țurlea (membru corespondent al AOSR)** a făcut referire la vizita unor parlamentari români, în 1993, la Chișinău, când s-a spus că avem „datoria de a ne uni” și a afirmat că, astăzi, politicianismul excesiv este elementul care împiedică reunificarea Basarabiei cu România. Într-un cadru definit de două întrebări majore: „Se va uni Basarabia cu România?”, „Când se va face această unire?”, apropierea momentului reunificării depinde de noi toți. **Ambasadorul Ion M. Anghel (membru de onoare al AOSR)** a apreciat că problema unirii Basarabiei cu România este cuprinsă în problematica mai largă a statelor împărțite, că, în prezent, vorbim despre două state diferite, iar Moldova de azi nu este nici România, nici Basarabia și că o explicație pentru nerezolvarea situației o reprezintă faptul că n-a existat o viziune în vederea unificării României cu Basarabia. **Consilierul Patriarhal pe Cultură Florin Șerbănescu** a făcut referire la emisiunile realizate de Trinitas TV în Republica Moldova referitoare la mărturii despre creștinism și a vorbit despre problematica limbii române și a mentalității în Basarabia: români care se consideră moldoveni și moldoveni care se consideră români, subliniind că istoria, geografia și limba formează, împletite, conștiința unui neam. **Ambasadorul Constantin Vlad (membru titular al AOSR)** a vorbit despre dimensiunea internă și despre dimensiunea internațională a unificării. În plan intern, nivelul scăzut al administrației, sărăcia fac imposibilă unirea, iar în plan extern trebuie să câștigăm Europa și America pentru cauza unificării României cu Republica Moldova. De asemenea, diplomația românească trebuie să încurajeze parcursul european al Republicii Moldova, fiind necesară existența unui țel de politică externă pentru care să lucreze politicienii și diplomația. **Istoricul Corneliu Lungu (vicepreședintele Secției de Științe Istorice și Arheologice a AOSR)** a opinat că ruperea teritoriului din trupul țării a fost posibilă din cauza trădării și vânzării de către Marile Puteri, iar trădarea a continuat până în 1939. Potrivit istoricului, revenirea acasă a Basarabiei depinde, înainte de toate, de dorința noastră și de validarea acestei dorințe de către conducătorii politici. **Anatol Petrencu, profesor la Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova,** a afirmat că este nevoie de referendum pentru reîntregire, dar și de propagandă, pentru popularizarea a ceea ce s-a petrecut în interbelic și după, pentru aderenți la reîntregirea națională. Situația creată prin raptul teritorial este o „rană care sângerează”, atât pentru România, cât și pentru Moldova, iar noi ca națiune trebuie să ne urmăm interesul și să pledăm pentru unirea Republicii Moldova cu România în granițele existente, recunoscute ca atare de Occident. **Profesorul Ioan Scurtu (membru titular al AOSR)** a subliniat rolul fundamental al țăranilor basarabeni în păstrarea limbii, tradițiilor și identității românești în procesul de rusificare a populației teritoriului din stânga Prutului. Ulterior, rezistența și atitudinea lor aveau să mobilizeze clasa politică și armata în sensul realizării unirii de la 27 martie 1918. Toate actele de unire ale României s-au făcut pe cale pașnică, spre deosebire de alte țări, iar Armata Română a avut misiunea istorică de a asigura existența statului care urma să se unească cu România. Plecând de la afirmația lui Bălcescu (1848): „Unirea trebuie să se realizeze prin noi înșine”, istoricul a subliniat că, astăzi, liderii politici trebuie să acționeze în direcția unirii, lucru pentru care însă nu există interes. **Prof. univ. dr. ing. Ecaterina Andronescu, președintele Secției de Științe Chimice a AOSR,** a afirmat că trebuie să privim în istorie și să învățăm din lecțiile ei, pentru a ști ce să facem în continuare, pentru a ne proiecta viitorul. Trebuie să ne prețuim limba, pământul și Biserica, care ne-au păstrat identitatea în istorie, dar care, în zilele noastre, sunt afectate. Cu toate acestea, astăzi nu este mai complicat decât cu 100 de ani în urmă, când s-a înfăptuit unirea. Școala joacă un rol important în trezirea conștiinței naționale. România acordă 5000 de burse anual tinerilor din Republica Moldova, tinerii fiind

segmentul cel mai activ în ceea ce privește ideea unirii. Nu trebuie să căutăm susținere numai afară, noi, dinăuntru, trebuie să cerem unirea. În promovarea unirii Basarabiei cu România, trebuie să folosim și tehnologia, prin campanii pe internet și rețelele de socializare. Două mesaje au o importanță specială în procesul reunificării: susținerea unității de limbă și de pământ a românilor; susținerea școlilor în limba română din Bucovina de Nord.

În încheierea dezbaterii, care a durat mai mult de patru ore, **profesorul Adrian Badea, președintele Academiei Oamenilor de Știință din România**, și-a exprimat opinia că astăzi România nu are un proiect de țară și că, fără voință politică, nu se va putea face nimic. „Din păcate”, a afirmat amfitrionul întâlnirii, „în ambele țări, s-au strecurat prea mult impostura și lipsa de pregătire la conducerea unor instituții administrative importante”. Profesorul Badea a criticat faptul că, la nivel național, nu avem inițiative clare, că nu facem suficient în sensul reîntregirii, subliniind faptul că oamenii care au făcut unirea au gândit și au acționat coerent în acest sens. „Sunt convins ca marea majoritate a oamenilor politici își iubesc țara, dar aceasta nu este suficient, trebuie să ai și capacitatea de a face lucrurile să meargă”, a mai opinat vorbitorul, care a reliefat, în final, necesitatea de a ne selecta oamenii care sunt capabili să construiască un proiect viabil și coerent pentru România.

Concluziile discuțiilor vor fi redactate în documentul final *Sinteza Dezbaterii*, care va fi remis autorităților politice, diseminat în mediile academice și educaționale și prezentat opiniei publice. Comunicările din agenda manifestării vor fi publicate într-un *volum dedicat Dezbaterilor AOSR din Anul Centenarului*, cu titlul: „CENTENARUL MARI UNIRI ȘI EDIFICAREA EUROPEANĂ A ROMÂNIEI”, editat de Academia Oamenilor de Știință din România.

Dezbaterea națională „Unirea Basarabiei cu România – act de justiție istorică, pas fundamental spre înfăptuirea Marii Uniri” face parte din Programul „CENTENAR” al Academiei Oamenilor de Știință din România, organizat în cadrul împlinirii unui secol de la încheierea primului război mondial și de la realizarea Marii Uniri. Complex ca structură, amplu ca anvergură și diversitate, dens în activități academice și evenimente, Programul „CENTENAR” cuprinde manifestări științifice, conferințe internaționale, simpozioane, sesiuni, workshop-uri, proiecte culturale și educaționale, editare de cărți, volume de *proceedings*, lucrări digitale, proiectate la nivel național și internațional, de-a lungul întregului an 2018. Pentru detalii, vă rugăm să consultați site-ul AOSR: <http://www.aosr.ro/program-centenar-aosr/>

Biroul de Comunicare și Relații Publice al Academiei Oamenilor de Știință din România
(Contact: comunicare.aosr@gmail.com)